

25 decembrie 2025

12/001

Către clerul, monahii și credincioșii Bisericii Ortodoxe în America, iubiți fii întru Domnul,

Când a sosit vremea venirii tale pe pământ, s-a făcut cea dintâi înscriere a lumii; și atunci ai pregătit ca să fie înscrise numele tuturor celor ce au crezut în nașterea ta. Pentru aceasta a dat Cezarul un astfel de decret, fiindcă împărăția ta cea fără de timp și veșnică tocmai se făcea arătată.

– Sf. German, Doxastikon la Laude, glas 6

Hristos Se naște! Slăviți-L!

În unul dintre cântările ei cele mai cunoscute, Sfânta Casiana trasează paralele între domnia Cezarului și domnia lui Hristos: „Când Augustus a domnit singur pe pământ”, spune ea, „multele împărății ale oamenilor au ajuns la sfârșit”, iar când Hristos S-a născut în acea domnie, mulții dumnezei ai neamurilor au fost izgoniți. Pe măsură ce numeroasele cetăți ale lumii au ajuns sub o singură stăpânire, toate neamurile au venit să creadă într-un singur Dumnezeu.

Legătura dintre aceste două domnii, două stăpâniri – cea a Romei și cea a lui Hristos – depășește însă paralelele poetice. Pronia dumnezeiască a rânduit ca nașterea Domnului să aibă loc în acel moment precis, când Pax Romana, pacea asigurată de ascensiunea Imperiului Roman, a făcut posibil ca Vestea cea Bună a lui Iisus Hristos să se răspândească liber prin lumea mediteraneană, de la Ierusalim până în Italia, în Galia și Africa de Nord, și dincolo de acestea, către ținuturile barbare și către Imperiul Persan.

În același timp, nu trebuie să uităm nici rolul jucat de stăpânirea romană la sfârșitul vieții pământești a Mântuitorului, când Domnul S-a dat pe Sine pentru viața lumii: a fost biciuit de soldați romani, condamnat de un guvernator roman, străpuns de o sulită romană. Și la urmă, un ofițer roman a recunoscut ceea ce se întâmplase: „Cu adevărat, acesta era Fiul lui Dumnezeu.”

Autoritatea imperială romană a pregătit calea venirii lui Hristos în trup și a făcut posibilă propovăduirea apostolică a Evangheliei; aceeași autoritate L-a osândit pe Dumnezeu Însuși la moarte. Astfel, Roma ocupă un loc ambivalent în tradiția Bisericii; ca simbol, este bivalentă. Pe de o parte, vorbim despre Roma Nouă și a Treia Roma: domnia lui Hristos întemeiată pe pământ în veșminte romane. Episcopii noștri, cu covoarele lor cu vulturi și cu sacosul lor, încă poartă însemnele împăraților romani de Răsărit.

Pe de altă parte, în Noul Testament – în prima epistolă a Sfântului Petru și în Apocalipsa Sfântului Ioan (1 Pet. 5:13; Apoc. 17–18 etc.) – vedem Roma echivalată cu desfrânarea Babilonului, cu vechiul Ierusalim care ucide pe profeți și respinge pe cei trimiși. Roma apare atât ca cetatea lui Dumnezeu pe pământ, cât și ca cetatea supremă a lumii, stăpânirea trupului și a diavolului.

Totuși, Sfântul Gherman al Constantinopolului, în doxastikonul citat mai sus, oferă o perspectivă nouă și mai profundă. El nu trasează doar paralele, precum Sfânta Casiana; nici nu atribuie stăpânirii romane un rol incidental, deși providențial. În schimb, o vede ca instrument direct al lui Dumnezeu: „Pentru aceasta a dat Cezarul un astfel de decret”, ca împărăția lui Dumnezeu să se arate și Hristos să-i înscrie pe cei credincioși în cartea vieții. Orice altceva ar mai fi făcut decretul lui Cezar, orice ar fi intenționat Cezar, cauza acelui decret a fost rânduită de Dumnezeu și a făcut parte din planul Său sfânt; providența lui Dumnezeu a fost agentul, factorul decisiv.

Când Dumnezeu a făcut lumea din nimic, a făcut-o pentru ca lumea să-L poată cunoaște și iubi, și pentru ca El să-Și poată arăta iubirea Sa lumii – pentru ca El să iubească lumea. Aceasta nu se aplică doar lumii ca întreg abstract; se aplică fiecăruia dintre noi, care suntem microcosmosuri, mici lumi în sine. Dumnezeu ne iubește pe fiecare dintre noi cu întreaga Sa iubire; din iubire, El a făcut totul pentru fiecare dintre noi – pentru mine și pentru tine. După cum spune Sfântul Apostol Pavel: „Toate sunt ale voastre: fie Pavel, fie Apolo, fie Chefa, fie lumea, fie viața, fie moartea, fie cele de acum, fie cele viitoare, toate sunt ale voastre; iar voi sunteți ai lui Hristos, iar Hristos este al lui Dumnezeu” (1 Cor. 3:21–23).

Toată istoria indică spre venirea lui Hristos; toți cei puternici de pe scena lumii, toate imperiile oamenilor, toate civilizațiile de la cele mai vechi timpuri până la sfârșitul lumii: toate au existat, există și vor exista exclusiv pentru Prima și a Doua Venire a Sa. Mai mult, întrucât Venirea Sa a fost pentru noi – nu pentru El, căci în aseitatea Sa dumnezeiască nu are nevoie de nimic – aceasta înseamnă că toată lumea există pentru noi, pentru fiecare dintre noi – pentru mine și pentru tine. Toată istoria s-a desfășurat, se desfășoară și se va desfășura pentru tine.

Roma stă ca un simbol puternic al întregii istorii, al întregii lumi a evenimentelor omenești. De aceea este inevitabil ca Roma să slujească atât ca vehicul al Evangheliei, cât și ca instrument al Pătimirii, atât ca aliat, cât și ca dușman al lui Hristos. Biserica, în pelerinajul ei pământesc, a cunoscut aceste două fețe ale Romei: Roma lui Dioclețian și Roma lui Constantin; Roma catacombelor și Roma Noua a Sfintei Sofia.

Așa este și în viața noastră. Uneori împrejurările vieții ne aduc bucurie, alteori durere. Dar indiferent ce ni se întâmplă, trebuie să știm, așa cum spune marele testament duhovnicesc atribuit Sfântului

Serafim de Viritsa, că toate acestea au fost din mâna lui Dumnezeu cel iubitor. Fiecare bine, fiecare necaz, fiecare ușurință, fiecare greutate: toate acestea au fost de la El. Fără toate aceste evenimente, cunoscute și necunoscute, trecute, prezente și viitoare, tu nu ai fi cine ești. Toate acestea sunt un dar al lui Dumnezeu pentru tine, ca tu să poți primi un dar și mai mare: pe Dumnezeu Însuși.

Astăzi El Se arată ca un Prunc nou-născut în brațele Maicii Sale preacurate; în curând ea Îl va purta la templul jertfei, și de acolo în exil în Egipt. Așadar, atât în fericire, cât și în încercări, să o imităm pe ea, întinzându-I totdeauna îmbrățișarea inimii noastre. Ținându-L aproape, vom ajunge să înțelegem, împreună cu Sfântul Gherman și Sfântul Serafim, că tot ceea ce s-a petrecut, de la începutul timpului, s-a întâmplat ca noi să putem ajunge în acest moment, în această peșteră, la această iesle, și să trăim venirea lui Dumnezeu în trup. Totul s-a întâmplat ca El să poată fi al nostru, iar noi ai Lui.

Mântuitorului nostru Prunc, Creatorului și Susținătorului a toate, Adevăratei Iubiri a inimilor noastre, Dorului nostru cel mai adânc, Împlinirii ființei noastre: Lui să-I fie toată dragostea și închinarea, împreună cu Tatăl Său și cu Preasfântul Său Duh, în toate veacurile acestei lumi și în vecii vecilor.

În bucuria Nașterii lui Hristos,
Cu rugăciunile și binecuvântarea noastră arhierească,

+ TIHON
Arhiepiscop de Washington
Mitropolit al Americii și Canadei